ЦЕНТЪР ЗА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНО РАЗВИЕ -
ЛОГОПЕДИЧЕН ЦЕНТЪР - ВАРНА

РАННА ПРЕВЕНЦИЯ НА КОМУНИКАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ И РИСКА ОТ ОБУЧИТЕЛНИ ТРУДНОСТИ

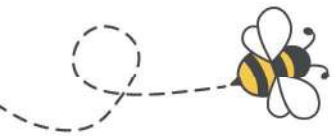
0 - 1 Г.

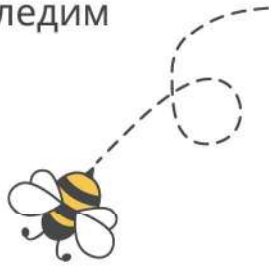

www.logoped-varna.com

ОСНОВНИ ЕТАПИ ЗА РАЗВИТИЕ В ПЕРИОДА ОТ 0-12М

Мозъкът на детето се развива най-бързо през първите години след неговото раждане. Невроните се сформират с такава скорост и степен на сложност/особено през първите 1000 дни/, че това повече никога не се повтаря. Развитието на мозъка е от най-важните процеси, чрез които малкото дете овладява различни двигателни, емоционални, познавателни и социални умения. Ако някои от тези умения не се усвоят или закъснеят твърде много, резултатът ще е изоставане в цялостното развитие на детето. Всичко в нашият организъм е взаимосвързано, затова е важно да бъдем информирани за цялостното развитие на детето и да бъдем наясно с онези маркери, които ще ни помогнат да проследим нормалното функциониране на всички органи и системи.

Разбира се, всяко дете е индивидуално и се развива със свой собствен темп, усвоява своите способности стъпка по стъпка. Но има норми, характерни за съответната възраст, които не могат да бъдат пренебрегвани. Много често родителите обръщат внимание основно на физическото развитие на детето и то е важно, но също така от особено значение е и развитието на умственото, слуховото, емоционалното, социалното развитие и речта. Ще преминем през основните етапи за развитие в областта на слушане, разбиране, говорене, което ще насочи вниманието ви, както към нормите за развитие, така и към съществуващи проблеми.

0-3 МЕСЕЦА

СЛУХОВО РАЗВИТИЕ

- детето долавя различни звуци/гласове, музика, тракане, шум/;
- реагира на тях с усмивка, обръщане на главата по посока на шума или с промяна в поведението;
- реагира на силни звуци, като плаче или става неспокойно;
- реагира положително на гласа на майката, на музикални играчки.

РАЗБИРАНЕ

- детето реагира поведенчески на внезапен шум–стряска се, плаче;
- реагира на лицето на говорещия–усмихва се, маха с ръце и крака;
- успокоява се от познат глас.

ГОВОР

- детето плаче при глад или дискомфорт;
- детето вокализира /произнася гласни или гърлени звукове/, за да изрази удоволствие;
- ако чуе песен – вокализира;
- детето започва да гука.

КАК ДА СТИМУЛИРАМЕ РАЗВИТИЕТО НА ДЕТЕТО В ТОЗИ ЕТАП?

- Създаване на позитивна среда–ласкав говор, усмивка на мама, подходящи предмети и играчки приятни на допир, издаващи нежен звук. Играчките могат да бъдат цветни, но не в прекалено ярки цветове.
- Адекватна реакция от възрастните на ситуациите /да гушкат, галят и успокояват с нежни думи бебето, ако то има нужда от това. Да му се усмихват и насърчават в отговор на гукането или неговата усмивка.
- Да се пеят детски песни и казват кратки римушки.

КОГА ДА ПОТЪРСИМ КОНСУЛТАЦИЯ СЪС СПЕЦИАЛИСТ?

- Ако детето е прекалено превъзбудено или много вяло /лежи отпуснато, не маха с ръце и крака, не може да държи главата си изправена, не посяга да хваща предмет/.
- Ако детето не реагира на шум, звук, не обръща глава по посока на шума, не реагира с усмивка, не търси очен контакт.
- Ако детето не вокализира, не гука и не реагира на различни шумове /не издава никакви звукове в отговор на стимулация/.

4-6 МЕСЕЦА

СЛУХОВО РАЗВИТИЕ

- звукът придобива значение;
- започва да се вслушва в звуците и говора на възрастните. Разпознава гласа на майката;
- периодично се обръща по име;
- реагира при промяна силата и височината на гласа;
- вслушва се в собствения глас и все по-често произнася различни звукове;
- започва да локализира източника на звука.

РАЗБИРАНЕ

- реагира на названието на лица и собственото си име;
- обръща се по посока на звука;
- разграничава дружелюбен от ядосан тон и реагира с плач на втория;

ГОВОР

- вокализира, когато изразява желание като се смее, гука или вика;
- реагира с вокализиране, когато му се пее или говори;
- прави балончета;
- променя височината и силата на гласа си;
- играе си с езика;
- появяват се и някои съгласни звукове/Б, П, М, Н/;
- поява на ранни форми на лепет/бърборене/.

КАК ДА СТИМУЛИРАМЕ РАЗВИТИЕТО НА ДЕТЕТО В ТОЗИ ЕТАП?

- Игри с пляскане и движения /"Куку лази–Буба лази", "Боц", "Хей ръчички"/;
- Играчки – да се подават, да се хващат, да се протяга към тях, дрънкалки с различни звуци;
- Да се пеят кратки ритмични песнички и стихчета;
- Всяко действие от ежедневието да бъде придружено с говор и обяснение.

КОГА ДА ПОТЪРСИМ КОНСУЛТАЦИЯ СЪС СПЕЦИАЛИСТ?

- Ако детето не реагира на звуци;
- Ако детето не се обръща от корем по гръб;
- Ако детето не хваща подаден предмет;
- Ако детето не гука, не се смее;
- Ако детето не търси очен контакт.

7-9 МЕСЕЦА

СЛУХОВО РАЗВИТИЕ

- ясно различава посоката на звука;
- съпоставя звука с предмета, който го издава;
- очаква говор от страна на възрастния, когато е до него;
- реагира емоционално на различни мелодии и звуци;
- по-устойчиво слухово внимание.

РАЗБИРАНЕ

- изследва предметите, като използва повече сетива;
- имитира действия на възрастните;
- изследва частите на лицето и тялото, като докосва уши, ръце, очи на възрастния;
- реагира с интерес на фрази и изречения /"Дай целувка.", "Пляс-пляс", "Криеница"/;
- забавлява се на песни или музика;
- спира действие, когато чуе „не";
- задържа за кратко вниманието си, когато разглежда картинки или книжки;
- усмихва се на образа си в огледалото;
- разбира, че комуникацията е двустранен процес.

ГОВОР

- повтаря срички: "ба-ба"; "та-та"; "па-па";
- бърбори, произнася звукосъчетания;
- отговаря, когато чуе името си с вокализиране;
- опитва се да пее;
- вика, за да привлече внимание;
- издава звуци с езика-конче;
- използва гласни А, О, Е и съгласни П, Б, М, Д, Х.

КАК ДА СТИМУЛИРАМЕ РАЗВИТИЕТО НА ДЕТЕТО В ТОЗИ ЕТАП?

- всяка дейност да бъде съпроводена с говор от страна на възрастния;
- игри с пляскане и движения;
- играчки за натискане и задвижване;
- подаване, хвърляне на играчки;
- играчки за вгнездяване, поставяне на един предмет в друг;
- музикални книжки с имитация звуците на животни;
- книжки с интересни илюстрации, кратки стихчета, римушки, песнички;
- игра с други деца;
- игри с въпроси/Къде е...?/.

КОГА ДА ПОТЪРСИМ КОНСУЛТАЦИЯ СЪС СПЕЦИАЛИСТ?

- Ако детето не може да се задържи седнало;
- Ако детето не се опитва да пълзи или да стои право с подпора;
- Ако детето отказва да дъвче храна;
- Ако детето не желае да общува, играе, не показва емоция;
- Ако детето не хваща и не задържа предмет;
- Ако детето не изговаря никакви звукове.

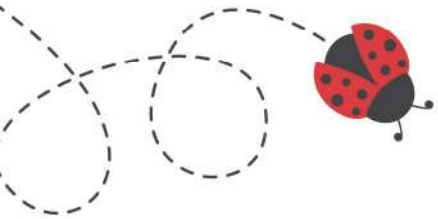
10-12 МЕСЕЦА

СЛУХОВО РАЗВИТИЕ

- разпознава значението на повечето думи;
- разпознава гласа на говорещия сред околните звуци;
- проявява любопитство при дочуване на звук;
- разпознава звуците издавани от определени животни.

РАЗБИРАНЕ

- посочва лица и обекти, когато чуе названията им;
- разбира изречения и изрази от ежедневните рутинни действия;
- участва в подаване и взимане на обекти/"Дай!", "Вземи!"/;
- разбира изразяването на одобрение или забрана /"Браво!", "Не!"/;
- радва се да чува нови думи;
- реагира на музика с поклащане или пляскане;
- показва голям интерес към говор за продължителен период.

ГОВОР

- произнася смесени срички /ба-ма, та-ба, пам../;
- произнася някои думи-мама, тата, баба и имитира звуци на животни;
- използва различни говорни модели на бебешки език;
- имитира възрастните;
- показва, че иска нещо със звук или жест.

ПОЗНАВАТЕЛНИ СПОСОБНОСТИ И КОМУНИКАЦИЯ

- свързва действие с обект /кола с бутане, лъжица с бъркане../;
- разбира поздравите, реагира на смях;
- съотнася два сходни предмета;
- сменя заниманията;
- радва се на игрите;
- съпротивлява се, когато му се вземе играчка;
- разглежда книжки;
- повтаря действия или неща, когато разбере, че това предизвиква смях в околните;
- опитва се да се храни самостоятелно.

КАК ДА СТИМУЛИРАМЕ РАЗВИТИЕТО НА ДЕТЕТО В ТОЗИ ЕТАП?

- подпомагаме двигателното развитие на детето – да върви, да дърпа, бута, пляска с ръце;
- развиваме фината моторика – да хваща малки предмети, да разгръща страници, да вгнездява и нарежда кубчета и предмети, да държи чаша, лъжица;
- стимулираме интереса му към книжки, образователни играчки;
- четем кратки приказки, като наблягаме на интонацията;
- разговаряме с детето през цялото време.

КОГА ДА ПОТЪРСИМ КОНСУЛТАЦИЯ СЪС СПЕЦИАЛИСТ?

- Ако забележим, че детето има проблем с разбирането;
- Ако детето все още няма никаква реч;
- Ако детето не показва емоции;
- Ако детето не желае общуване с деца и възрастни;
- Ако детето е прекалено превъзбудено, не умее да задържи вниманието си на никаква дейност;
- Ако детето има агресивно поведение.

Най-важното за развитието на детето в този период е личното, активно общуване на възрастните с него. Нека всяка ежедневна дейност бъде съпроводена с говор от страна на родителя, защото за развитието на добра и пълноценна реч, детето се нуждае от достъп до такава от възрастен. Играта е най-важния помощник в този период.

Вредно и ненужно за тази възраст е ползването на всякакви електронни устройства /мобилни телефони, телевизия, таблет/!
Това се отразява изключително негативно на емоционалното, когнитивното и говорното развитие на детето. Довежда до забавяне в развитието му на всички нива.

